

ORDE VAN DIENST
Protestantse gemeente 's-Heerenberg-Zeddam
Witte Donderdag
Heilig Avondmaal
6 april 2023

Paaslam

Voorganger: ds. Henriëtte Nieuwenhuis
Orgel: Joop Agelink
M.m.v. de cantorij o.l.v. Jos Thomassen

TOELICHTING

Na de voorbereidingstijd van veertig dagen begint vanavond het Paasfeest op de avond van Witte Donderdag. Met het vallen van de avond beginnen de drie dagen van Pasen. In één beweging vierten wij deze dagen het lijden, sterven en de opstanding van Jezus. In deze dienst van Schrift en Tafel gedenken we dat Jezus in de nacht van de overlevering de Pesach-maaltijd vierde met zijn vrienden, het feest van de bevrijding uit Egypte. Daarom heeft deze dienst, hoe ingetogen ook, een feestelijk karakter. Pas aan het einde van de viering van het avondmaal, zien we dat het feest van het delen van brood en wijn ook de opmaat is naar de Goede Vrijdag. Juist deze dag gedenken we dat het om het laatste avondmaal gaat en we eindigen in verstillings vanwege de dag van Jezus' sterven. Aan het eind van deze dienst ontbreekt de zegen: zo wordt benadrukt dat het in deze drie dagen om één dienst gaat. Op Stille Zaterdag klinkt pas de zegen. Gezegende dagen toegewenst!

Over de afbeelding op de voorkant:

Schilderij van Marc Chagall:

The Israelites are eating the Passover lamb meal, 1931.

Passover, Pesach, Pasen betekent zoiets als overspringen, voorbijgaan. Het wordt de nacht dat de dood aan de huizen voorbij zal gaan. De nacht van het haastige begin. Het was een nacht van waken voor God. Ze eten een lam waarvan ze het bloed met een veeg aan de deurposten en de bovendeur van hun huis strijken. Huizen getekend door het bloed van dat lam. Bloed dat alle offers symboliseert die Israël in slavernij heeft moeten brengen. Dat bloed is nu een teken dat de doodsengel hen zal overslaan.

Orgelspel

Cantorij zingt – Stilte nu

Stilte

Welkom door de ouderling

Aansteken van de kaarsen

Vredesgroet

V: Shalom, Gods vrede zij met u!

A: En zijn vrede zij ook met u!

V: We wensen elkaar de vrede van Christus

Lied 388: 1,3

Gebed

Lied 388: 4,5

Een kind vraagt:

- k.   Waarom is deze avond zo anders
          dan andere avonden?

Antwoord en lezing uit het Exodus 12:1-11 en 21-27a – door de lector

De HEER zei tegen Mozes en Aäron, nog in Egypte: 'Voortaan moet deze maand bij jullie de eerste maand van het jaar zijn. Zeg tegen de hele gemeenschap van Israël: "Op de tiende van deze maand moet elke familie een lam of een bokje uitkiezen, elk gezin één. Gezinnen die te klein zijn om een heel dier te eten, nemen er samen met hun naaste burens een, rekening houdend met het aantal personen en met wat ieder nodig heeft. Het mag het jong van een schaap zijn of het jong van een geit, als het maar een mannelijk dier van één jaar oud is zonder enig gebrek. Houd dat apart tot de veertiende van deze maand; die dag moet de voltallige gemeenschap van Israël de dieren in de avondschemer slachten. Het bloed moet jullie bij elk huis waarin een dier gegeten wordt, aan de beide deurposten en aan de bovendorpel strijken. Rooster het vlees en eet het nog diezelfde nacht, met ongedesemd brood en bittere kruiden. Zo moeten jullie het eten: met je gordel om, je sandalen aan en je staf in de hand, in grote haast. Dit is een maaltijd ter ere van de HEER, het Pesach maal."

Cantorij zingt – lied 168

Allen: refrein

Toen riep Mozes de oudsten van Israël bij elkaar. 'Elke familie moet een lam of een bokje kiezen', zei hij, 'en dat moet worden geslacht als een Pesachoffer. Laat ieder daarna een bosje majoraan nemen, dat in de schaal met bloed dopen en het bloed aan de bovendorpel en aan de beide deurposten strijken. Ga dan tot de morgen de deur niet uit, want de HEER zal door Egypte gaan om het te straffen. Maar ziet Hij bij een deur bloed aan de bovendorpel en aan de posten, dan zal Hij die deur voorbijgaan, Hij zal de doodsengel geen toestemming geven om uw huizen binnen te gaan en u te treffen. Dit

voorschrift blijft voor u en voor uw kinderen voor altijd van kracht. Ook als u eenmaal in het land bent dat de HEER u zal geven, zoals Hij heeft beloofd, moet u dit gebruik in ere houden. En als uw kinderen dan vragen: ‘Wat betekent dit gebruik?’, antwoord dan: “Wij brengen de HEER een Pesachoffer omdat Hij de huizen van de Israëlieten voorbij is gegaan toen Hij de Egyptenaren strafte; ons heeft Hij gespaard.”

Lied 116: 1,2,3

Uitleg over de Sederschotel

Orgelspel

Voorbeden

Diaconale collecte voor het Passion

Lied 568a (4x)

Het laatste avondmaal volgens Lucas – door de predikant

De dag van het Ongedesemde brood, waarop het Pesachlam geslacht moest worden, brak aan.

Jezus stuurde Petrus en Johannes op pad met de woorden: ‘Ga voor ons het Pesachmaal bereiden, zodat we het kunnen eten.’

Ze vroegen hem: ‘Waar wilt U dat we het bereiden?’ Hij antwoordde: ‘Let op, wanneer jullie de stad in gegaan zijn, zal jullie een man tegemoetkomen die een kruik water draagt. Volg hem naar het huis waar hij binnengaat, en zeg tegen de heer van dat huis: “De meester vraagt u: ‘Waar is het gastenvertrek waar Ik met mijn leerlingen het Pesachmaal kan eten?’ Hij zal jullie een grote bovenzaal wijzen die al is ingericht; maak het daar klaar.’ Ze gingen op weg, en alles gebeurde zoals Hij gezegd had, en ze bereidden het Pesachmaal.

Toen het de tijd was, ging Hij samen met de apostelen aanliggen voor de maaltijd. Hij zei tegen hen: ‘Ik heb er hevig naar verlangd dit Pesachmaal met jullie te eten voor de tijd van mijn lijden aanbreekt. Want Ik zeg jullie: Ik zal geen Pesachmaal meer eten totdat het zijn vervulling heeft gekregen in het koninkrijk van God.’

En Hij nam een beker, sprak het dankgebed uit en zei: ‘Neem deze beker en geef hem aan elkaar door. Want Ik zeg jullie: vanaf nu zal Ik niet meer drinken van de vrucht van de wijnstok tot het koninkrijk van God gekomen is.’

En Hij nam een brood, sprak het dankgebed uit, brak het brood, deelde het uit en zei:

‘Dit is mijn lichaam,
dat voor jullie gegeven wordt.
Doe dit, telkens opnieuw,
om Mij te gedenken.

Zo nam Hij na de maaltijd ook de beker, en zei:

‘Deze beker, die voor jullie wordt uitgegoten,
is het nieuwe verbond, dat door mijn bloed gesloten wordt.’

Als wij dan eten van dit brood

en drinken uit de beker
verkondigen wij de dood des Heren
totdat Hij komt.

Onze Vader

Luisterlied: 'Agnus Dei – Sela'

Lam van God,
dat de zonde der wereld draagt.
Heer, ontferm U over ons.

Lam van God,
dat de zonde der wereld draagt.
Heer, geef vrede overal.

Gemeenschap van Brood en Wijn

Dankzegging

Avondgebed, gezongen en gesproken

A: Lied 247: 1

V: Heer blijf bij ons, want het is avond en de nacht zal komen.

A: Blijf bij ons en bij Uw ganse kerk aan de avond van de dag aan de avond van het leven aan de avond van de wereld.

V: Blijf bij ons met Uw genade en goedheid met Uw troost en zegen met Uw Woord en Sacrament.

A: Blijf bij ons, wanneer over ons komt de nacht van beproeving en angst, de nacht van twijfel en aanvechting, de nacht van de strenge bittere dood.

V: Blijf bij ons in leven en sterven in tijd en eeuwigheid.

A: Amen

Lied 566

Schriftlezing – Lucas 22:39-46 – door de predikant

Jezus vertrok en ging volgens zijn gewoonte naar de Olijfberg. De leerlingen volgden Hem. Toen Hij daar was aangekomen, zei Hij tegen hen: 'Bid dat jullie niet in beproeving komen.' En Hij liep bij hen weg, tot ongeveer een steenworp ver, en knielde daarna neer om te bidden. Hij bad: 'Vader, als U het wilt, neem dan deze beker van Mij weg. Maar laat niet wat Ik wil, maar wat U wilt gebeuren.' Uit de hemel verscheen Hem een engel om Hem kracht te geven. Hij werd overvallen door doodsangst en bad nog vuriger; zijn zweet viel in grote druppels als bloed op de grond. Toen Hij na zijn gebed opstond en terugliep naar de leerlingen, zag Hij dat ze van verdriet in slaap waren gevallen, en Hij zei tegen hen: 'Sta op en bid dat jullie niet beproeving komen.'

We verlaten in stilte de kerk

Deurcollecte voor de kerk

Collectedoel

De opbrengst voor de diaconie gaat in een Avondmaalsdienst naar **het Passion**.

Uw bijdrage voor de diaconie kunt u, desgewenst overmaken op

Rabobank IBAN: NL97 RABO 0326 6892 65

t.n.v. C.v.D. Prot. Gem. 'S-Heerenberg-Zeddam

De opbrengst voor de kerk is bestemd voor **eredienst en de kerkelijke gebouwen**.

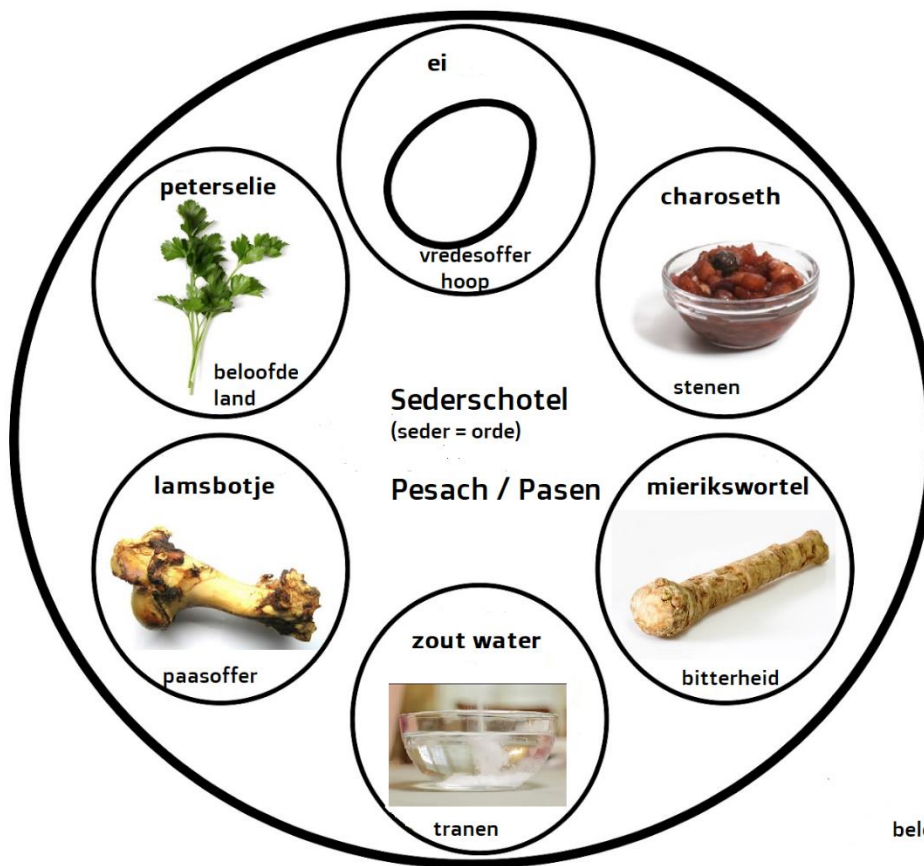
De collecte voor de kerk kunt u, desgewenst overmaken op

Rabobank IBAN: NL22 RABO 0374 6535 26

Of op ING bank IBAN: NL62 INGB 0000 8535 71

T.n.v. C.v.K. Prot.Gem. 'S-Heerenberg-Zeddam

Heel hartelijk dank voor uw bijdrage!

matzes

brood van bevrijding

wijn

belofte van verlossing, feest